

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3218/2022. (V. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.39.424/2022/5. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Kvk.IV.39.424/2022/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó előadta, hogy a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) kifogást nyújtott be azzal kapcsolatban, hogy a Kormány, valamint egy civil fórum és egy közhasznú alapítvány által országsszerte közzétett tömeges hirdetményekkel a Kormány a Ve. 2. § (1) bekezdés c) és e) pontjában foglalt választási alapelveket sértő módon avatkozik be a választási kampánytevékenységbe. Az NVB a 2022. április 8. napján meghozott 330/2022. számú határozatával (a továbbiakban: NVB határozat) a kifogást részben érdemi vizsgálat nélkül, részben érdemben elutasította. Az NVB saját és a Kúria gyakorlata alapján arra hivatkozott, hogy a kampánytevékenység finanszírozása nem tartozik a hatáskörébe, ezért a kifogás erre vonatkozó részét a Ve. 215. § d) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A kifogás érdemi elutasítása körében az NVB rögzítette, hogy az „Őrizzük meg Magyarország biztonságát és békéjét!” feliratú plakát a Ve. alkalmazási körén kívül esik, az a Kormány Alaptörvény 15. cikke és IX. cikk (2) bekezdése szerinti feladata végrehajtásaként, nem pedig a választási kampányba való beavatkozásnak értékelhető. Az NVB a népszavazási plakátok („Védjük meg a gyerekeket!” és „Április 3-án szavazzunk nemmel!”) kapcsán pedig azt állapította meg, hogy azok közvetlenül és egyértelműen a népszavazási eljárásban való választópolgári magatartás befolyásolására alkalmasak, de ez nem sérti a Ve. alapelveit.
- [3] Az NVB határozatával szemben az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Álláspontja szerint az NVB határozat jogsértő és „a mérlegelési jogkörben hozott döntéseket illetően megalapozatlan”. Az indítványozó vitatta, hogy az „Őrizzük meg Magyarország biztonságát és békéjét!” feliratú plakát ne hordozna a választópolgárok befolyásolására alkalmas üzenetet. A népszavazási plakátok kapcsán azt állította, hogy az ún. családvédelmi kampány az ellenzéki pártok politikai vezetőjének családellenességére enged következtetni, ezáltal szerinte alkalmas a választói akarat befolyásolására. Az indítványozó továbbá logikailag tarthatatlannak vélte az NVB azon érvelését, hogy ha más szerv jogosult vizsgálatot végezni, akkor a választási szerv nem hozhat döntést az esélyegyenlőség alapelveinek megsértése miatt.
- [4] A Kúria Kvk.IV.39.424/2022/5. számú végzésével a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A Kúria utalt arra, hogy a Ve. 224. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a bírósági felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell a kérelem 223. § (3) bekezdése szerinti alapját. A Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja alapján a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha nem tartalmazza a 224. § (3) bekezdésében foglaltakat; a sérelmesnek tartott körülmények leírása önmagában nem elegendő. A Kúria kifejtette, hogy hatásköre az NVB határozat jogszerűségének vizsgálatára terjed ki. A Kúria szerint az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmében kifejtett érvei jogszabálysértés (konkrét jogszabályhely megsértése) megjelölése hiányában érdemben nem vizsgálhatóak. A Kúria utalt továbbá arra, hogy az indítványozó a bírósági felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatát bizonyos tekintetben mérlegelés körében hozott döntésnek minősítette, de a Kúria megítélése szerint nem minősül mérlegelés körében hozott döntésnek, mert „a Ve. alapvető rendelkezései megsértésének értékelése nem mérlegelési kérdés”. Minderre tekintettel a Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelmet a Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

- [5] Az indítványozó a Kúria végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszában azzal érvelt, hogy álláspontja szerint a bírósági felülvizsgálati kérelme eleget tett a törvényi feltételeknek, kérelmében megjelölte a konkrétan megsértett jogszabályi rendelkezéseket. Az indítványozó állítása szerint a Kúria azzal, hogy érdemben nem bírálta el a bírósági felülvizsgálati kérelmét, megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése továbbá a jogorvoslathoz való jogát érintően az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített diszkrimináció-tilalmat is sérti.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [7] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel a sérelmezett kúriai végzéssel zárult eljárásban (és azt megelőző NVB előtti eljárásban is) félként szerepelt, a bírósági felülvizsgálati kérelmet ő terjesztette elő. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat nincs számára biztosítva.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül, azaz a támadott végzés kézhezvételétől számított 3 napon belül érkezettnek minősül [Ve. 233. § (1) bekezdés].
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasító kúriai végzést az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogába, illetve a jogorvoslathoz való jogát érintően az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe ütközőnek tartotta. Sérelmezte, hogy a Kúria indokolatlanul hiányosnak minősítette felülvizsgálati kérelmét, jöllehet bírósági felülvizsgálati kérelme eleget tett a Ve. szerinti követelményeknek.
- [11] Az Alkotmánybíróság jogorvoslathoz való jog vonatkozásában állandó gyakorlattal rendelkezik. Az Alkotmánybíróság 3304/2020. (VII. 24.) AB határozatában összefoglaló jelleggel rögzítette: „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében követelmény a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása [35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]]. [...] További követelményként határozta meg az Alkotmánybíróság a jogorvoslat ténylegességét, vagyis azt, hogy a jogorvoslati fórum képes legyen a jogsérelem orvoslására, amelynek értelmében egyrészt követelmény, hogy a jogorvoslati fórumrendszer igénybevitelét ne gátolják jogszabályi előírások, másrészt, hogy milyen a jogorvoslat terjedelme, azaz teljeskörűsége, illetve korlátozottsága [2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]].” (Indokolás [38]–[39]) A jelen ügy kapcsán nem merült fel, hogy az NVB érdemi, ügydöntő határozata tekintetében a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége ne lett volna biztosított, illetve a jogorvoslat korlátozott lett volna, illetve az indítványozónak a jogorvoslathoz való joga a diszkrimináció-tilalomba ütköző módon sérült volna
- [12] Az indítvány kapcsán megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz a jogorvoslathoz való joggal, illetve a diszkrimináció-tilalommal kapcsolatban a tartalma szerint a Kúria döntésének törvényességi szempontú felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következetes gyakorlata értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntés felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].

Ezt figyelembe véve az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott kúriai végzéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak. Törvényértelmezési kérdés az, hogy a Kúriához benyújtott kérelem milyen esetben felel meg a Ve. szerinti követelményeknek. A Kúria indokolta döntését, a döntését megalapozó érveket a végzés indokolása tartalmazza; a Kúria kifejtette, hogy a konkrét esetben a kérelem alapján érdemi eljárásnak miért nincs helye. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét indítvány kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének, illetve ennek kapcsán XV. cikk (2) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélyét, ami miatt az indítvány befogadása és érdemi vizsgálata indokolt lett volna.

- [13] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. április 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/986/2022.

• • •